

Küçük Çamlıca Korusu'nun Peyzaj Tasarımı ve Kullanıcı Memnuniyeti Üzerine Bir Değerlendirme

Nurhan KOÇAN*, Nur Banu METİN

Bartın Üniversitesi Mühendislik Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü

(Geliş Tarihi/Received Date: 13.03.2020; Kabul Tarihi/Accepted Date: 30.06.2020)

Öz

Kentler kültürel çeşitliliğin ve sosyal yaşamın merkezi olarak günümüzün vazgeçilmez yaşam ve yerleşim alanları olmuştur. Ancak kentlerin yoğun yapılaşmış ortamları ve günlük karmaşası içinde insanlar zaman zaman fiziksel ve ruhsal olarak sıkılmakta ve kaçış olarak kendilerini doğaya ve açık alanlara atmaktadırlar. Kent parkları bu alanların en önemlilerindedir. Bu alanlar kentlerdeki sosyal iletişimin ve doğayla etkileşimin en güçlü olduğu alanlardır. Araştırma alanı İstanbul İli Üsküdar İlçesinde yer alan Küçük Çamlıca Korusu'dur. Küçük Çamlıca Korusu İstanbul kent tarihinin yeşil alan dokusu için konumu ve büyüklüğü ile önemli bir yer tutmaktadır. Günümüzde ise alan kent parkı olarak işlevini sürdürmektedir. Çalışma kapsamında alan kullanımları, yapısal ve bitkisel tasarımları ve donatı elemanları irdelenmiştir. Farklı mevsim ve günün farklı saatlerinde yerinde gözlem yapılmıştır. Alandaki peyzaj tasarımları ve alan kullanımlarıyla ilgili görüşlerini almak üzere 384 kişiyle 16 sorudan oluşan anket yapılmıştır. Anket cevapları analiz edilmiş ve Küçük Çamlıca Korusu'nun kullanıcı memnuniyeti belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Peyzaj tasarımı, kent parkı, Küçük Çamlıca Korusu, Üsküdar, İstanbul

An Evaluation On the Landscape Design and User Satisfaction of the Kucuk Camlica Guard

Abstract

Cities have become indispensable living and settlement areas of today's life as the center of cultural diversity and social life. However, people get bored from time to time physically and spiritually because of the structural environments and daily chaos of the cities and so they escape into nature and open spaces. Urban parks have the most important open spaces for these purpose. The social communication and interaction with nature the strongest in these areas. The study area is Kucuk Camlica Grove in Uskudar District of Istanbul Province. Kucuk Camlica Grove has an important place with its location and size for the green area texture of Istanbul city history. Today, the area is used as an urban park. Within the scope of the study, the vegetative designs, structural designs and land uses of the park were examined. On-site observations were made at different seasons and at different times of the day. A questionnaire consisting of 16 questions was made with 384 people in order to get their opinions about landscape designs and land uses in the area. The questionnaire answers were analyzed and the user satisfaction of Kucuk Camlica Grove was determined.

*Sorumlu Yazar / Corresponding Author: nkocan@bartin.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9433-7007>

Keywords: Landscape design, urban park, Kucuk Camlica Grove, Uskudar, Istanbul

1. Giriş

Kentin karakterini mimari yapılar, açık yeşil alan sistemleri ve bunların birbirleriyle olan ilişkileri belirlemektedir. Açık yeşil alanlar, bozulan insan ile doğa ilişkisini dengelemekte ve kentlerdeki yaşam şartlarının iyileştirilmesinde önemli bir konuma sahiptir. Bu sebeple gelişmiş ülkelerde medeniyetin ve yaşam kalitesinin göstergesi açık-yeşil alanların nitelik ve nicelikleri olarak kabul edilmektedir. Bu kapsamda bir çok gelişmiş ülke, insan yaşamı için uygun kent mekanı ve ekolojisini planlama ve/veya oluşturma çabasına yönelerek insanların zihinsel ve fiziksel ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemişlerdir (Emür & Onsekiz 2007).

Açık yeşil alan sistemleri kentlerin fiziksel yapısını oluşturan ve şekillendiren ana kullanım alanlarını birleştirerek aralarındaki dengeyi oluşturan unsurlardır (Gül & Küçük 2001). Bir bütün içinde yer alan yeşil alan sistemleri birbirlerini tamamlayarak kamusal dış mekanları oluşturmaktadır. Kent içinde ve yakın çevrelerinde bulunan kent ormanları, mesire alanları, farklı karakterdeki parklar, milli parklar ve korular kentin yeşil alan varlığını oluştururken barındırdığı ağaçlar, ağaççıklar, çalılar gibi bitki dokusu ile yollar, oyun alanları, havuzlar gibi çeşitli yapılarla oluşturulan peyzaj tasarımları ile kullanıcılarına dinlenebilecekleri ve farklı aktiviteleri gerçekleştirebilecekleri ortam sunarlar (Pamay 1997).

Yeşil alan sistemleri doğayı sembolize etmeleri nedeniyle 'yeşil' kavramını, işlevselliği ile hayatın ve sosyal alanların bir parçası olmaları nedeniyle kentsel yaşamın 'kalite' kavramını arttırmaları bakımından önemlidir (Emür & Onsekiz 2007). Parklar kentlere huzur veren, rahat, fonksiyonel ve estetik alanlardır. Kentlerin doğal ve kültürel özellikleri açısından zengin olan kent parkları her yaşta insanlar için aktif ve pasif rekreasyon etkinlikleri ve tesis olanaklarını bünyesinde barındırmaktadır. Bu alanlar kentlilere koruma, kullanma, sağlık ve eğitim imkanları sunarken aynı zamanda yaşamı da düzenleme imkanı sağlamaktadır (Önal & Sağır 2018).

Kent parklarının kent sistemine ekolojik, ekonomik ve estetik açıdan olumlu etkileri vardır. Kentin mimarı bütünlüğü arasında yer alan ekolojik köprü niteliğindeki bu yeşil dokular temiz hava sirkülasyonu oluşturarak kentteki hava kirliliğini engeller. Kent sistemleri arasında yeşil duvar niteliği görerek gürültü kirliliğini engeller. Kent içinde peyzaj tasarımları yapılan bu alanlar şehrin sert dokusuna harmanlanarak yapı kitlelerine görsel nitelik kazandırır. Kentlilerin sosyalleşme ihtiyacıyla, doğal peyzaj dokusunu bozmadan kentin kalkınmasını sağlayacak yönde de yapılan peyzaj çalışmaları alanlara kent sembolü niteliği kazandırır (Başalma et al 2017).

Peyzaj mimarının en önemli görevlerinden biri kentlerde yoğunlaşmış mimari yapıların arasına nefes aldırın köprü niteliğinde ulaşılabilir açık yeşil alanlar tasarlayarak hem kent ekolojisini hem de yaşam kalitesini arttırmaktır. Kent parkları tasarımları ile şehrin estetiğine katkı sağlarlar. Yapılan tasarımların uygulama ve bakım aşamasında iş istihdamına olanak sağlarlar. Kent parklarının ekonomik ve erişebilir olması kentlileri spor yapma, yürüyüş gibi fiziksel aktivitelere teşvik ederek toplum sağlığına fayda sağlarlar. Peyzaj tasarımı, alan kullanım kararlarına ve peyzaj planlama eylemine dayalı yapılan çalışmalardır. Peyzaj

tasarım ilkeleri ile yapılan çalışmalar estetik ve işlevsellik kaygısı güdülerek kentlinin rahat kullanabileceği, her yaşta kullanıcıya hitap eden, ergonomik donatıların kullanıldığı, doğal peyzaj öğelerinin korunduğu bir yaklaşımı temel almalıdır.

2. Materyal ve Yöntem

2.1 Materyal

Çalışma İstanbul ili Üsküdar ilçesinde yer alan Küçük Çamlıca Korusu'nda gerçekleştirilmiştir. Çalışmada kent parkı olarak kullanılan alanda yapılan yapısal ve bitkisel peyzaj düzenlemelerini değerlendirmek, alandaki kullanım durumunu kent parklarında bulunması gereken öğelerle karşılaştırarak kullanıcı memnuniyetini belirlemek ve geliştirmek bu sayede alanın kentsel açık yeşil alan sistemine olan katkısını artırmak hedeflenmiştir. Çalışmada konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalardan elde edilen literatürler yardımcı materyal olarak kullanılmıştır.

Üsküdar, İstanbul'un Anadolu yakasının en eski ilçesidir. Kuzeyden Beykoz, kuzeydoğudan Ümraniye, doğudan Ataşehir, güneyden Kadıköy ilçeleri ve batıdan İstanbul Boğazı'yla çevrilidir. İstanbul Boğazı'na olan sahil uzunluğu 12 kilometredir (Şekil 1). Küçük Çamlıca Tepesi'nin yükseltisi 227 metredir. Üsküdar iklim yönünden Marmara Bölgesi'nin karakteristik özelliğini gösterir. Yazları sıcak ve kurak; ilkbahar, sonbahar ve kış ayları ise genellikle yağmurlu geçer. Yıllık ortalama sıcaklık 15 derecedir. Yıllık ortalama yağış miktarı metrekare başına 650-700 kg'dır. Ortalama nispi nem %75'tir (URL-1).

Şekil 1. Üsküdar'ın konumu ve alan sınırı

Üsküdar İstanbul'un Avrupa yakasından Anadolu yakasına geçişteki merkez noktada yer almaktadır. Boğaz Köprüsü ve bağlantı yollarının merkezinde bulunması sebebiyle karayolu ulaşımında da aktiftir. Bu sebeplerle alana erişim kolay olmakta ve oldukça fazla ziyaretçi çekmektedir.

2.2 Yöntem

Çalışma alanı farklı mevsim, gün ve saatlerde ziyaret edilerek yerinde gözlenmiş ve fotoğraflar çekilmiştir. Alanda yapılan peyzaj düzenlemeleri, kent parkı kullanımları ve tasarım ilkeleri açısından irdelenmiştir. Kullanıcıların alanda yapılan peyzaj düzenlemelerini ne şekilde ve ne sıklıkta kullandığı, alandan beklentileri ve memnuniyetlerini ölçmeye yönelik bir anket çalışması yürütülmüştür. Üsküdar'ın nüfus verilerine göre anket yapılacak kişi sayısı belirlenmiştir. 2018 yılı ilçe TÜİK verilerine göre Üsküdar'ın nüfusu 529.145 kişidir (URL-2). Anketlerin uygulanması kısmında örneklem büyüklüğü Newbold 1995'e göre Oransal Örnek Hacmi Formülünü veren aşağıdaki formül kullanılarak belirlenmiştir (Eşitlik 1). % 95 güven aralığında ve % 5 hata payı göz önüne

alınarak, yerel halktan en az 384 kişiyle anket uygulanması gerektiği tespit edilmiştir (URL-3). Anket 2019 yılı Nisan ve Mayıs aylarında tesadüfi örnekleme yöntemiyle yapılmıştır. Ankette kişilere konu ile ilgili 16 soru yöneltilmiştir.

Ankette alana ilişkin 12 adet çoktan seçmeli soru sorulmuştur. Demografik yapıyı belirlemeye yönelik ise 4 soru sorulmuştur. Anket farklı yaş, cinsiyet ve sosyal statüdeki kişilerin alanı kullanma durumları, alandan beklentileri ve memnuniyetlerini belirlenmeye yöneliktir.

- n: Örneklem büyüklüğü
- N: Ana kütle büyüklüğü (Çalışma alanının toplam nüfusu 529.145)
- $Q_{p_x}^3$: Oranın Varyansı (0.0255102)
- p: Oran (p: 0.5)

$$n = \frac{Np(1-p)}{(N-1)Q_{p_x}^3 + p(1-p)}$$

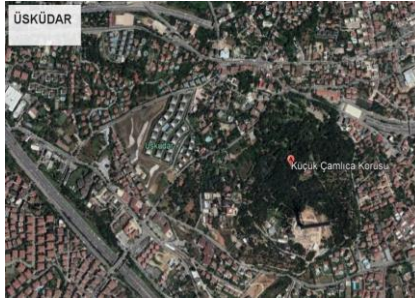
$$n = 384.$$

Eşitlik 1. Oransal Örnek Hacmi Formülü

3. Bulgular

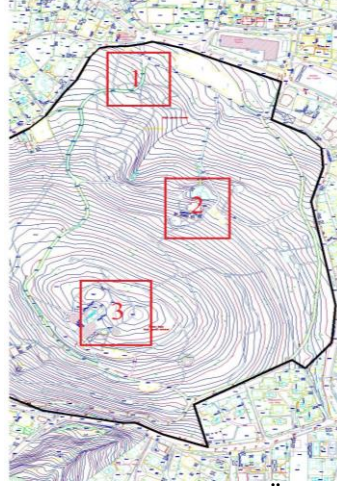
3.1 Alanın Kent Parkı Kullanımları ve Peyzaj Düzenlemeleri Açısından İrdelenmesi

Küçük Çamlıca Korusu Üsküdar'ın 4 km doğusunda, 227 m yüksekliğindeki Küçük Çamlıca Tepesi üzerinde yer alır. 271.443 m² yüzölçüme sahiptir (Şekil 2). Alanda 4 adet çocuk oyun alanı, 2 adet aletli spor alanı, 1 adet süs havuzu, 1 adet gölet ve sosyal tesis bulunmaktadır.

Şekil 2. Küçük Çamlıca Korusu uydu görüntüsü

Alan ile ilgili yapılan değerlendirmeler Küçük Çamlıca Korusu 1:1000 ölçekli halihazır haritası üzerinden belirtilmiştir (Şekil 3);

Şekil 3. Küçük Çamlıca Korusu 1:1000 Ölçekli halihazır haritası

- 1. bölge alanın giriş kapısı ve otoparkın olduğu alandır. Girişten çıkılan yol üst kottardaki sosyal tesislere kadar hem araç hem de yaya geçişine uygun genişliktedir.
- 2. bölgede su köşkü vardır. Su köşkünün önünde bulunan gölet, alanı vurgulamaktadır. 1. bölgeden 2. bölgeye geçiş alanında piknik için ayrılan yeşil alan bulunmaktadır. Yeşil alandaki çeşme alanı simgelemektedir.
- 3. bölge sosyal tesislerin bulunduğu alandır. Bu alanda yapılan bitkisel düzenleme ve ışıklandırma alanın görünümünü güzelleştirmektedir. Sosyal tesisin önünde bulunan kameriyeler arasındaki yol ziyaretçileri mescide yönlendirmektedir.
- 2. ve 3. bölge arasındaki geçiş bölgesinde park alanları vardır. Yol alanın çevresinden dolaşarak üst kottaki sosyal tesislere kadar devam etmektedir. Bu da alan boyunca hareketliliğin olduğunu göstermektedir. Alanlar arasındaki heykeller ve yol çevresindeki bitkisel düzenlemeler doku ve renkleri ile alanları vurgulamaktadır.
- 1. 2. ve 3. bölgeler arasındaki yolların alanın çevresinden dolaşması alanın doğal dokusunu bozmadan geçişini ve alanlar arasındaki etkileşimin bozulmadan dinamik bir şekilde devam etmesini sağlamaktadır.

Marmara Denizi ve Boğaz manzarası ile yazın lalelerle renklendirilen Küçük Çamlıca Korusu Üsküdar'ın yoğun kent yaşamında insanların yeşil alan ihtiyacını karşılamakta ve kent parkı işlevleriyle kentlilere bir çok aktivite imkanı sağlamaktadır. İstanbul'un peyzajına hakim manzarası, alan içerisindeki doğal yapının bozulmamış olması, yüksek konumu ve sık ağaçları ile küçük bir orman havası vermesi, Üsküdar merkezden rahatça ulaşımın olması gibi bir çok neden alanı farklı kılmaktadır (Şekil 4, 5).

Şekil 4. Küçük Çamlıca Korusu'ndan bir görünüm (URL-4).

Şekil 5. Küçük Çamlıca Korusu bitkisel düzenlemelerden bir görünüm

Sosyal tesis alanının en yüksek noktasında konumlandırılmıştır. Bu durum gelen ziyaretçilere manzara eşliğinde yemek yeme alternatifi sunmaktadır. Alanın girişinde ziyaretçileri karşılayan yol kenarlarında bitkilendirme çalışmaları yapılmış ve kullanılan küçük heykellerle alanın girişine vurgu yapılmıştır. Böylece alana estetik bir görüntü kazandırılmıştır (Şekil 6).

Küçük Çamlıca Korusu'nda yönlendirme levhaları açık ve okunaklıdır. Alandaki köşkler restore edilerek sosyal tesis haline getirilmiştir. Köşkerin önündeki küçük erguvan ağaçları yeşil zemin üzerindeki köşkerin dokusuna renk katmaktadır. Alanda mesire alanı olarak kullanılan bölümde mermer malzemeden yapılmış olan çeşme ziyaretçileri karşılamaktadır (Şekil 6). Çeşmenin biraz yukarısında teknik olarak ahşap ve plastik materyalden yapılan farklı yaş gruplarına hitap eden çocuk oyun alanı ile biraz ilerisinde süs havuzu ve su köşkü bulunmaktadır (Şekil 7).

Şekil 6. Küçük Çamlıca Korusu'nda ki sosyal tesis alanından bir görünüm (URL-4).

Şekil 7. Küçük Çamlıca Korusu Su köşkü ve süs havuzundan bir görünüm

Alan içindeki tarihi köşkerlerin korunması ve sonradan beton yapılanmanın olmaması alanın tarihi imajını korumaktadır (Şekil 8, 9).

Şekil 8. Küçük Çamlıca Korusu Topkapı Köşkü'nden bir görünüm

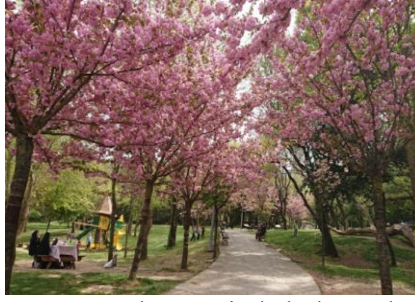

Şekil 9. Küçük Çamlıca Korusu kamelyalar ve mescidden bir görünüm

Alanın etrafından dolaşan ana yol sisteminde beton küp taş kullanılmıştır. Yollar hem yaya yolu hem de araç yolu olarak kullanılmaktadır. Yol kenarındaki bitkilendirmeler yolun kavisli yapısını vurgulamaktadır. (Şekil 10). Korunun genel ağaç örtüsü fıstıkçamı, karaçam, kızılçam, servi, çınar, gürgen, süs eriği, erguvan ve ıhlamurdur. Şimşir, mazı, taflan, yayılcı ardıç, berberis gibi çalı gruplarıyla lale, begonya, menekşe, kadife gibi mevsimlik çiçekler de kullanılmıştır. Alanın orta kısmında kalan yeşil alan genel olarak mesire alanı olarak kullanılmaktadır. Alanda bulunan erguvan ağaçları bahar mevsiminde açtığı çiçeklerle yol boyunca ziyaretçilere eşlik etmektedir (Şekil 11). Yazın mesire alanı olarak kullanılan alanda mevsimlik çiçeklerle çeşitli desenler oluşturulmuştur. Yapılan bitkilendirmeler yeşil alanların düz yapısına canlılık kazandırmakta ve monotonluğu kırmaktadır. Yürüyüş yollarında ağaç gölgelerinden yararlanıldığı gibi yer yer açıklıklar da bulunmaktadır. Alandaki bitkisel tasarım karışık türlerin bir araya gelmesiyle oluşmuştur. Alanda mesire alanı, seyir terası ve diğer oturma alanlarında ahşap oturma birimlerine yer verilmiştir. Ancak özellikle belirli saatlerde ve mevsimlerdeki kullanıcı yoğunluğu dikkate alındığında oturma gruplarının yetersiz kaldığı görülmektedir. Alandaki çöp kutusu, aydınlatma birimi ve yönlendirme levhaları gibi donatılar yeterli sayıda bulunmaktadır.

Şekil 10. Küçük Çamlıca Korusu yol kenarı bitkilendirmelerinden bir görünüm

Şekil 11. Küçük Çamlıca Korusu yol çevresinde bulunan kullanımlardan bir görünüm

3.2 Anket Çalışmaları

Yapılan anket çalışmasında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Alanı ziyaret eden kullanıcıların % 41.16'sı 18-25, % 25.52'si 26-35, % 7.03'ü 36-55, % 24.73'ü 56-65, % 1.56'sı 66 ve üstü yaş aralığındadır. Yürütülen ankette alanı en çok ziyaret eden bireylerin 18-25 yaş aralığında, en az ziyaret eden bireylerin 66 ve üstü yaşta oldukları görülmektedir. Ziyaretçilerin eğitim durumuna bakıldığında ankete katılan bireylerin % 28.92'si ilköğretim mezunu, % 31.79'u lise mezunu, % 36.45'i üniversite mezunu ve % 2.84'ü lisansüstü mezundur. Alanı kaç kere ziyaret ettiniz sorusuna verilen yanıtlar Tablo 1'de, alana haftada kaç kez gidersiniz sorusuna verilen yanıtlar Tablo 2'de ve alanı ziyaret amacınız sorusuna verilen yanıtlar Tablo 3'de görülmektedir.

Tablo 1. Alanların Kullanım Analizi

Ziyaret Sayısı	1	1-5	5 Den Çok
N	130	117	137
%	33.87	30.46	35.67

Tablo 2. Alanlara Gidiş Sıklığı Analizi

Ziyaret Sıklığı	Haftada 1	Haftada 1 Den Fazla	Ayda 1	Yılda 1	Hiç
N	74	58	91	151	10
%	19.27	15.12	23.69	39.32	2.60

Tablo 3. Alanların Ziyaret Amacı Analizi

Ziyaret Nedeni	Yeme İçme	Dinlenme	Fotoğraf Çekme	Eğlenme	Yürüyüş	Diğer
N	77	70	68	73	64	32
%	20.08	18.22	17.70	19.01	16.66	8.33

Ziyaretçilerin alandaki peyzaj tasarımı, alan kullanımları, donatılar ve bitkisel tasarıma ilişkin görüşleri Tablo 4, Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 4. Küçük Çamlıca Korusu Durum Analizi

Spor tesisi yeterli mi?	Evet	Hayır	Kısmen
N	109	128	147
%	28.39	33.33	38.28
Dinlenme alanları yeterli mi?	Evet	Hayır	Kısmen
N	144	113	127
%	37.51	29.42	33.07
Bitkisel düzenleme yeterli mi?	Evet	Hayır	Kısmen
N	133	109	142
%	34.63	28.39	36.98

Tablo 5. Küçük Çamlıca Korusu Donatı Elemanları Durum Analizi

Durumu	Yeterli		Yetersiz	
	N	%	N	%
Aydınlatma ögesi	270	70.31	114	29.69
Oturma birimi	163	42.44	221	57.56
Çöp kovası	252	65.62	132	34.38
Pano	155	40.36	229	59.64
Yönlendirme levhası	122	31.77	262	68.23
Oyun alanı birimi	260	67.70	124	32.30

Tablo 6. Küçük Çamlıca Korusu Eksiklik Analizi

Durumu	Yeterli		Yetersiz	
	N	%	N	%
Otopark	85	22.13	299	77.87
Açık dinlenme alanı	71	18.48	313	81.52
Kapalı dinlenme alanı	93	24.21	291	75.79
Ulaşım	70	18.22	314	81.78
Diğer	65	16.96	319	83.04

4. Tartışma ve Sonuç

Üsküdar yeşil alan envanteri içerisinde geniş yeşil alan miktarına sahip olan çalışma alanı değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Küçük Çamlıca Korusu'nun kent parkı işlevlerine göre değerlendirilmesi Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Küçük Çamlıca Korusu'nun kent parkı işlevlerine göre değerlendirilmesi

Kent Parkı İşlevlerine Göre Değerlendirme								
	Arazi İşlevi	Ekolojik İşlevi	Sağlık İşlevi	Sosyal İşlevi	Ekonomik İşlevi	Rekreasyon İşlevi	Eğitim İşlevi	Kültürel İşlevi
Var								
Yok								
Kısmen								

- Alanda ziyaretçilerin çoğunluğunu İstanbul'da ikamet eden bireyler oluşturmaktadır. Bu alanın yeterince bilinmediğini göstermektedir.
- Alan içindeki yolların tüm mekanlara geçişi sağladığı ve yeterli olduğu görülmektedir.
- Alanın en çok yeme-içme amacı için tercih edilmesinin nedeni sosyal tesislerin manzaralı alanlara konumlandırılmış olmasıdır.
- Sosyal tesislerin mevcut köşklerin dönüştürülmesi ile yapılmış olması alanda sonradan inşa edilen bir yapı olmadığını ve alanın tarihi peyzajının korunduğunu

- göstermektedir.
- Alanda yapılan düzenlemelerin mevcut doğal yapı ile uyumlu olması alanın kompozisyonunun bir bütün içinde tasarlandığını göstermektedir.
  - Alanda ekonomik faaliyetlerin fazla sosyal ve kültürel faaliyetlerin daha az olduğunu görülmektedir.
  - Spor tesislerinin kısmen yeterli olması alanın sosyal ve sağlık işlevini olumsuz etkilemektedir.
  - Bitkisel düzenlemelerin yetersiz olduğu kısımlar alanın ekolojik işlevini olumsuz etkilemektedir.
  - Dinlenme alanlarının yeterli olması alana daha çok ziyaretçi gelmesini sağlamakta ve alanın sosyal ve kültürel işlevini olumlu yönde etkilemektedir.
  - Aydınlatma ögesi, çöp kovası ve oyun alanı birimlerinin yeterli olması alanın rekreasyon işlevini olumlu etkilemektedir.
  - Yönlendirme levhaları, pano ve oturma birimlerinin yetersiz olması alanın rekreasyon ve sosyal işlevini olumsuz etkilemektedir. Alan içerisindeki pano ve oturma birimlerinin artırılması gerekmektedir.
  - Alana genellikle özel araç ile ulaşım sağlanmaktadır. Alandaki yolun alanın etrafından dolanarak geçmesi alanın ekolojik işlevini olumsuz etkilerken rekreasyon işlevine olumlu katkı sağlamaktadır.
  - Alan içerisinde piknik yapmaya müsait yerler olması alanın sosyal işlevini olumlu yönde etkilemektedir.
  - Alandaki sosyal tesisin manzaraya hakim olması alanın ekonomik işlevini olumlu yönde etkilemektedir.
  - Alandaki kullanımların birbirini göreceği şekilde olması alanın sosyal ve kültürel işlevine olumlu katkı sağlamaktadır.
  - Yaya yolunun aynı zamanda araç yolu olarak kullanılması yürüyüş olanağını kısıtlamakta böylece alanın sağlık ve güvenlik işlevini olumsuz yönde etkilemektedir.
  - Alanda her yaş grubundan, her cinsiyetten ve farklı eğitim durumuna sahip ziyaretçilerinin olması ve alanın her mevsim yılda 5'den çok ziyaret edilmesi alanın erişilebilir olduğunu ve rekreasyonel olanaklarının yeterli olduğunu göstermektedir.
  - Alanda donatıların, sosyal tesis alanlarının ve bitkilendirmelerin kısmen yeterli olması alanın konforunu kısmen olumsuz etkilemektedir. Bitkisel düzenlemelerin ve spor tesislerinin artırılması gerekmektedir.
  - Alana toplu ulaşımın zor olması ziyaret sıklığını olumsuz etkilemektedir ve bu da bazı ziyaretçiler tarafından alanın kısmen ulaşılabilir olduğunu göstermektedir. Alana toplu taşıma ile ulaşım sorunu çözülmelidir.
  - Alana birçok amaçla ziyaretçilerin gelmesi alanın sosyal olduğunu göstermektedir. Alana tiyatro salonu, kütüphane gibi kültürel ve eğitici alanların getirilmesi alanın eğitim ve kültürel işlevini artıracaktır.

Kaynaklar

1. Başalma E, Uslu A & Körmeçli P (2017). Kent Parkı Kalite Göstergelerinin Değerlendirilmesi Kapsamında Bir Deneme: Ankara / 100. Yıl Birlik Park Örneği. International Journal of Landscape Architecture Research, 1(1): 8-13. Albayrak B (2009). Proje yönetimi ve analizi, Nobel Yayın Dağıtım, p.

2. Emür S H & Onsekiz D (2007). Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Arasında Açık ve Yeşil Alanların Önemi- Kayseri / Kocasinan İlçesi Park Alanları Analizi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. (22):367-396.
3. Gül A & Küçük V (2001) Kentsel Açık-Yeşil Alanlar ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. 27-48.
4. Önal S & Sağır Ö (2018). Ankara Kent Parklarının Kullanımının Belirlenmesi. Ankara Araştırma Dergisi, 77-90.
5. Pamay B (1997). Türklerde Bahçe Sanatı, Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, Cilt 3, YEM, İstanbul.
6. URL-1 <https://www.uskudar.bel.tr/userfiles/files/2015-2019%20Stratejik%20Plan.pdf>, (Erişim tarihi: 20.01.2019)
7. URL-2 <http://tuik.gov.tr/HbGetirHTML.do?id=30709>, (Erişim tarihi: 15.04.2019)
8. URL-3 <https://duranguler.com/ornek-hacmi-hesaplama>, (Erişim tarihi: 18.02.2019)
9. URL-4 <http://www.anadoluparkbahceler.com/>, (Erişim tarihi: 21.04.2019)